

“על הממשלה לתת עדיפות עליונה לתעשייה עתירת הידע”

על רקע המשבר הפוקד את הענף המליצה ועדה בראשות פרופ' בנטור בפורום קיסריה לסייע לענף באמצעות מימון חירום ■ הזדקנות והידלדלות בכוח האדם בתעשיות עתירות הידע יביא בעתיד למחסור ממשי בכוח אדם מקצועי

יעל גרונטמן

1/7/2009

עתידו של מנוע הצמיחה הישראלי: חזרה להובלה של תעשיות עתירות ידע וחדשנות מדעית-טכנולוגית, זהו שמו של המושב השני בפורום קיסריה ה-17 שנערך באילת. פרופ' ארנון בנטור, דיקן הפקולטה להנדסה אזרחית וסביבתית וחוקר בכיר במוסד נאמן שבטכניון הציג את המלצות הצוות תוך שהוא מצביע על משבר מתמשך במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל, תוך שחיקה בכלי התמיכה הקיימים וקיפאון בפיתוח כלים חדשים.

בנטור הצביע גם על כשל בפיתוח חברות גדולות וחדירה מוגבלת לענפי פיתוח חדשים. אנו נמצאים כיום במצב של ירידה שהתחילה כבר בשנת 2000 הגורמת לשחיקה בתחרותיות של הענף.

מבחינת ההון הזורם לתחום מציין בנטור כי בישראל קיימת הסתמכות גבוהה על הון זר, אשר ברובו מובנה לחברות הצעירות ומתמקד בהשקעות הון סיכון בתחום חברות העוסקות בטכנולוגיות המידע, רק לאחרונה החל להתפתח גם תחום הקלינטק. ומציין כי רק 4 חברות אשר גודלן עולה על 100 מיליון דולר הוקמו בישראל מאז שנת 2005, ומצביע על הזדקנות והידלדלות בכוח האדם בענף התעשיות עתירות הידע, אשר יביא בעתיד למחסור ממשי בכוח אדם מקצועי.

זהו הקטר העיקרי של מדינת ישראל והמטרה היא כי מעגל הנהנים מקטר זה יהיה רחב ככל הניתן, אך הדבר לא קורה. יש חדירה מוגבלת של התעשיות עתירות הידע לתעשיות המסורתיות, מה שמגביל את הצמיחה במשק ויוצר כלכלה דואלית כאשר 9% מהמועסקים בתעשייה מקבלים 22% מההכנסות בה.

בהתייחסו למשבר הכלכלי הפיננסי אומר בנטור כי הוא מעצים את מגמת השחיקה ומהווה סכנה לנכסי ליבה בתחומי עתירות הידע.

מטרת הוועדה היתה לתת המלצות למניעת קריסה של התעשיות עתירות הידע וניצול הזדמנויות המשבר.

ההמלצות הן: מימון חירום, הרחבה מאסיבית ועדכון כלי הסיוע הקיימים, וכן יצירת תנאים לשילוב של משקיעים מוסדיים למימון הפעילות בענף. המטרה השניה היא שהענף ישוב ויוביל תוך קיום תעשייה בת קיימא לשם כך יש לפתח וליישם תפישה לאומית מערכתית חדשה. יש ליצור מאסה קריטית בתחומי פעילות נוספים. יש ליצור תמהיל סביר בין חברות הזנק וחברות גדולות במשק. עוד נדרש איזון במנגנוני המימון בין ההון המקומי להון הזר וכמובן פיתוח התשתיות האקדמיות להבטחת ההון האנושי.

הוועדה שמה לה למטרה נוספת להמליץ על הגדלת הפריון ומעגל הנהנים מהתעשייה עתירת הידע. יש לתת לעתירות הידע והחדשנות עדיפות עליונה מבחינת התמיכה הממשלתית.